

کتابهای تازه

مرجع و کتابداری

- ۱- احمدی، سیما [و] شیفته سلطانی. فهرست کتابخانه مرکز ایرانی مطالعه فرهنگها. ۱۳۵۹-۱۳۵۶. بخش لاتین. جلد اول. تهران، مرکز ایرانی مطالعه فرهنگها. ۱۳۵۹. 413+11+VI ص. مجموعه کتابخانه مرکز ایرانی مطالعه فرهنگها دارای ۲۸۰۰۰ عنوان کتاب و قریب ۱۰۰ مجله علمی است. محتوای این مجموعه در برگیرنده موضوعات فلسفه و علوم وابسته تاریخ تمدن و فرهنگ و هنر ملل مختلف با تکیه بر ملل شرق و تمدنهای قدیم، ادیان و مذاهب با تکیه بر اسلام و اسلام شناسی، و متون ادبی کلاسیک است. فهرست حاضر براساس رده بندی کتابخانه کنگره تنظیم شده است. قرار است که جلد دوم این فهرست (که شامل بقیه کتابهای لاتین کتابخانه است) و فهرست کتابهای فارسی و عربی کتابخانه نیز در آینده منتشر شود. هدف اصلی از تهیه این فهرست آگاه ساختن سایر کتابخانه ها از منابع موجود در این کتابخانه است.
- ۲- ایران. دانشگاه مشهد. نشریه سمینار کتاب و کتابداری: دوم تا چهارم خرداد ماه ۱۳۶۰ - دانشگاه مشهد. مجموعه: سخنرانیها، مقالات، قطعنامه و دیگر گزارشها. ۱۳۶۰. ۱۹۳ ص.
- کتاب حاوی سخنرانیهایی است از محمد تقی جعفری تبریزی، علی شریعتمداری، اسماعیل حاکمی، کاظم مدیر شانه چی، طاهره علومی، کامران فانی و... درباره موضوعات مربوط به کتاب و کتابداری است. نامه سمینار به انجمن بین المللی کتابداران (دایفلا) نیز در این مجموعه درج شده است.
- ۳- ایران. مجلس شورای اسلامی. آشنایی با مجلس شورای اسلامی؛ به ضمیمه کارنامه سال اول مجلس؛ به مناسبت نخستین سالگرد افتتاح اولین دوره مجلس شورای اسلامی. تهران، ۱۳۶۰. ۲۱۵ ص.
- «کتاب حاضر مجموعه ای است از سوابق و شخصیت

مذهبی، علمی، سیاسی و اجتماعی نمایندگان، عملکرد یکساله جلسات علنی و کمیسیونها، طرحها و مصوبات و کیفیت اداره مجلس» (مقدمه اثر). این کتاب از اسناد مهم تاریخ معاصر ایران است. بویژه بخشی که به معرفی نمایندگان مجلس اختصاص دارد حاوی اطلاعات جامعی در مورد هر نماینده است که می تواند مورد استفاده محققان و مورخان قرار گیرد.

۴- جعفری لنگرودی، محمد جعفر. دایرة المعارف علوم اسلامی قضائی. تهران، گنج دانش، ۱۳۵۹. ۲ ج. ۳۰۰۰ ریال. کتاب شامل مطالبی پیرامون آئین دادرسی مدنی، آئین دادرسی کیفری، ادله اثبات دعوی، اصول عملیه، امور جسیبی و سازمان قضائی است.

۵- همایون فرد، محمد صادق [مترجم و فراهم آورنده] فهرست توصیفی سفرنامه ها و کتابهای تاریخی روسی موجود در کتابخانه ملی ایران. تهران، کتابخانه ملی ایران، ۱۳۵۹. ۲۲۶ ص. ۳۰۰ ریال.

مشخصات کتابشناسی کتابها به همراه شرحی به زبان فارسی درباره آنها در این کتاب ثبت شده است. منابع روسی به واسطه نقش مهمی که روسیه تزاری در تاریخ قرن اخیر ایران داشته است، از منابع مهم و قابل توجه برای مطالعه تاریخ ایران به شمار می رود. فراهم آورنده این اثر بیش از این سفرنامه کاتف را ترجمه کرده است.

فلسفه، منطق، عرفان و اخلاق

- ۶- آقا جمال خوانساری، محمد بن حسین. جبر و اختیار به اهتمام عبدالله نورانی. تهران، نهضت زنان مسلمانان (متون فارسی در معارف اسلامی، ۲) ۱۳۵۹. ۲۴ ص. ۲۵ ریال.
- آقا جمال الدین خوانساری از دانشمندان بزرگ قرن یازدهم و دوازدهم هجری در علوم عقلی و نقلی بوده است. وی معاصر ملامحمد باقر مجلسی بوده و ریاست تدریس در حوزه علمیه اصفهان را به عهده داشته است.
- ۷- ادهم عزلتی خلخالی. لطائف المواقف. به اهتمام عبدالله نورانی. تهران، نهضت زنان مسلمان (متون فارسی در معارف اسلامی، ۱۱). ۵۶ ص. ۳۵ ریال.
- «این مختصری است... محتوی بر مواظ و تحقیقات و مشتمل بر اشارات و تنبیهات، جهت طالبان منهج حق و سالکان مسلک صدق.» (ص، ۵) ادهم عزلتی واعظ خلخالی از علمای قرن یازدهم هجری است که در حوزه علمیه اصفهان تلمذ کرده و در

پایان عمر به آذربایجان رفته و در شهر اردبیل سکنی گزیده است.
۸- پاپکین، ریچارد [و] آروم استرول. کلیات فلسفه. چاپ دوم.
ترجمه جلال الدین مجتبیوی. [تهران]، حکمت [بی تا]، ۴۵۰ ص.
۴۵۰ ریال.

فلسفه چیست؟ علم اخلاق، فلسفه سیاسی، فلسفه اولی
(مابعدالطبیعه) فلسفه دین، شناسایی، منطق و فلسفه معاصر از
مطالب کتاب است. مترجم مباحثی مربوط به آرای حکمای
اسلامی را با استفاده از تقریرات استاد مطهری به این کتاب
افزوده است. در زمینه مربوط به فلسفه غربی نیز مطالبی به کتاب
افزوده شده است. ترجمه متن از روی چاپ ۱۹۷۲ م. انجام گرفته
است.

۹- حائری یزدی، مهدی. هرم هستی؛ تحلیلی از مبانی هستی-
شناسی تطبیقی. تهران، مرکز ایرانی مطالعه فرهنگها، ۱۳۶۰.
۲۶۲ ص. ۲۵۰ ریال.

این کتاب بازنویس دروس دکتر مهدی حائری یزدی استاد
فلسفه دانشگاه تهران، در انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران
است. مباحث کتاب عبارت است از: هستی و استی، انتولوژی
غربی و هستی شناسی اسلامی، برهان صدیقین از طریق منطق
صورت، در پیرامون هستی، مخروط وجود در فلسفه اسلامی،
توضیح بیشتر در قواعد انتولوژی (انتولوژی توحیدی) هرم هستی،
کلی طبیعی، حمل: این همانی. فرد بالذات، امکان به معنی فقر.
«هرم هستی نمایش دهنده سیستم وحدت وجود انتقادی است
که نگارنده براساس قواعد فلسفی، منطقی و ریاضی اثبات کرده و
کوشش کرده است، که راه خود و اندیشه را با سیر و سلوک رهروان
حق هم آهنگ سازد. تز هرم هستی خلاصه ای از بخشی از تز
دکتری نگارنده است که پیرامون «علم حضوری» در دانشگاه
تورنتو (کانادا) در سال ۱۹۷۸ م. زیر نظر هفت تن از مشهورترین
فلاسفه معاصر به تصویب رسیده است»

۱۰- روزبهان بقلی، روزبهان بن ابی نصر. شرح شطحیات؛ شامل
گفتارهای شورانگیز و رمزی صوفیان. چاپ دوم. به تصحیح و
مقدمه هنری کرین. تهران، طهوری. ۱۳۶۰. ۷۳۶+31 ص.
۱۲۵۰ ریال.

شرحی است به فارسی که روزبهان بر شطحیات عرفا و از
جمله بر کتاب طواسبین حسین بن منصور حلاج نوشته است. این
کتاب نخستین بار توسط انستیتوی ایران و فرانسه چاپ و منتشر
شد.

۱۱- سروش، عبدالکریم [فراهم آورنده] یادنامه استاد شهید

مرتضی مطهری. کتاب اول. تهران، سازمان انتشارات و
آموزش انقلاب اسلامی، ۱۳۶۰. ۵۷۸ ص. ۳۰۰ ریال.

در ابتدای کتاب پیامهای امام خمینی، آیت الله طالقانی،
آیت الله منتظری و گروهی از شخصیتهای دیگر ایرانی و خارجی
به مناسبت شهادت استاد شهید مرتضی مطهری درج شده است.
پس از آن مقاله ها و رسالاتی از امام خمینی: (معراج السالکین و
صلوة العارفین)، سیدمحمد حسین طباطبائی: (حیات پس از
مرگ)، آیت الله حسینعلی منتظری: (حکیم فرزانه)، مهدی حائری
یزدی: (وجود و ماهیت در فلسفه ابن سینا)، سیدمحمد حسین
حسینی طهرانی: (رساله لب اللباب در سیر و سلوک اولی الألباب)،
حسن حسن زاده آملی: (رساله قضا و قدر محمددهدار)، محمد تقی
جعفری: (تعریف فرهنگ و مقدمه ای بر شناخت فرهنگ
اسلامی)، محمد واعظ زاده خراسانی: (سیری در زندگی علمی و
انقلابی استاد شهید مرتضی مطهری) و مرتضی مطهری:
(جاودانگی و اخلاق) آمده است.

فهرست تفصیلی آثار غیر مدون و فهرست آثار مدون (چاپ
شده و چاپ نشده)، آن مرحوم و رسالات دکتری و فوق لیسانس
که به راهنمایی استاد مطهری نوشته شده در پایان کتاب آمده است.
تیراژ کتاب ۵۰ هزار نسخه است.

۱۲- سعیدی (خوزی)، احمد. منطق نظری. [تهران] بتونک، ۱۳۶۰.
۷۲ ص. ۱۰۰ ریال.

مؤلف با توجه به متن نامناسب کتاب منطق سال چهارم اقتصاد
و فرهنگ و ادب، کتاب حاضر را بخواست اولیاء سازمان کتابهای
درسی نوشته است. کتاب فشرده ای است از مباحث منطق صوری.
۱۳- صدرالدین شیرازی، محمد بن ابراهیم (ملاصدرا). آگاهی و
گواهی؛ ترجمه و شرح انتقادی رساله تصور و تصدیق
صدرالمتألهین شیرازی. از مهدی حائری یزدی، تهران، انجمن
اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰. ۱۴۷ ص. ۲۰۰ ریال.

این کتاب ترجمه و شرح انتقادی رساله التصور و التصدیق
صدرالمتألهین است و چنانکه شارح در مقدمه کوتاه اما پر بار خود
براین اثر می گوید هم حاوی مباحث انتولوژیک علم است و هم
مباحث اپیستمولوژیک، و البته علم به معنای معرفة النفسی و فلسفی
آن. بعضی از مباحث مقدمه و سه فصل کتاب عبارت است از: علم
افزایش است نه کاهش، تقسیم علم به تصور (= آگاهی =
اندر رسیدن) و تصدیق (= گواهی = گرویدن)، بررسی در چیستی
تصور و تصدیق، فرق میان تصدیق و حکم، تقسیم حاصر یا حصر
تقسیم علم، گواهی از سخن ابن سینا، سخنی با علامه قطب الدین

۱۹- کمال الدین حسین خوارزمی. *ینبوع الاسرار فی نصاب الارباب*. تألیف شده بسال ۸۳۲ هجری قمری. باهتمام مهدی درخشان. تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰. ۴۷۲ ص. ۶۵۰ ریال.

این اثر از جمله آثاری است که در مقوله اخلاق اسلامی قرار دارد. نویسنده آن به دست ترکان ماوراءالنهر کشته شده است. از معروفترین آثار وی دو شرحی است که بر کتاب مثنوی مولانا جلال الدین رومی نوشته. یکی به نام *کنزالحقایق* است که مختصر می باشد و دیگری که مفصلتر است *جواهرالاسرار* و *ظواهرالانوار* نام دارد. (این کتاب در بخش نظر اجمالی همین شماره نشر دانش مورد بررسی قرار گرفته است).

۲۰- گرگوار، فرانسوا. *مشارب عمده اخلاقی*. مترجم ابوالقاسم پورحسینی. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۰. ۱۰۲ ص. ۲۶۰ ریال.

انواع مشارب اخلاقی، معنا و فایده مطالعه تاریخی مشارب اخلاقی، اخلاق غیر مذهبی متعالی (در ایام باستان و قرون جدید). اخلاق دینی و... از مطالب کتاب است.

۲۱- مصباح، محمد تقی. *ایدئولوژی تطبیقی*. قم، در راه حق و اصول دین. [بی تا]. ۷۸ ص. ۶۰ ریال.

موضوع مورد بحث کتاب تبیین ایدئولوژی اسلامی و روشن کردن موضع آن در برابر مارکسیسم و ایدئولوژی های همسان آن است.

۲۲- چکیده چند بحث فلسفی. از سلسله کنفرانسهای استاد محمد تقی مصباح در لندن. قم، مؤسسه در راه حق و اصول دین [بی تا]. ۸۵ ص. ۶۰ ریال.

مفهوم فلسفه و سیر تاریخی آن، شناخت عقلانی و ارزش آن، علت و معلول، ثابت و سیال و فعلیت و استعداد (قوه) از مطالب کتاب است.

۲۳- میرداماد، میر محمد باقر بن محمد. *جنوات*. رساله فلسفی. تهران، بهنام، ۱۳۶۰. ۲۰۰ ص. ۳۵۰ ریال.

۲۴- *نامه کندی به المعتصم بالله در فلسفه اولی*. با مقدمه دکتر احمد فوادالاهوانی. ترجمه احمد آرام. تهران، سروش، ۱۳۶۰. ۱۲۸ ص. ۱۳۰ ریال.

مقدمه الاهوانی مفصل است و شامل مطالبی درباره زندگی کندی، مقام وی در تاریخ فلسفه و تجزیه و تحلیل آثار اوست.

رازی، خلاصه نظر تحقیقی. *اسرار الآیات*. با مقدمه و تصحیح محمد خواجهوی. تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰. به + ۲۴۶ ص. ۴۰۰ ریال.

این کتاب از آثار تفسیری حکمی - عرفانی صدرالمتهلین و یکی از برجسته ترین آنهاست. تفسیری است موضوعی، و نه برسوره ای خاص. در این کتاب از امهات مسائل عالی عرفانی قرآنی نظیر فرق بین کلام الله و کتاب الله، ایمان تقلیدی و کسفی و اسماء و صفات و علم الهی و متشابهاتی چون حروف مقطعه فواتح سور و لوح و قلم و عرش و کرسی و صراط و میزان و شجره طوبی و شجره زقوم بحث می شود. کتاب به عربی است.

۱۵- عبدالهادی الفضلی. *خلاصه المنطق*. تهران، منشورات المكتبة الاسلامیة الکبری. [بی تا]. ۱۴۱ ص. کتاب به زبان عربی است.

۱۶- فشاهی، محمدرضا. *ایدئولوژی و اخلاق*. تهران. گوتبرگ، ۱۳۶۰. ۷۸ ص، ۷۵ ریال. مطالب کتاب حکمت قدیم و اخلاق، فلسفه اروپایی اخلاق، مارکسیسم و اخلاق است.

۱۷- *فلسفه در ایران*. چاپ دوم [بی م] حکمت [بی تا]. ۲۰۰ ریال. مندرجات کتاب بدین قرار است: مقدمه ای بر تاریخ حکمت در ایران از بهرام جمالپور. منطق صوری از جلال الدین مجتبیوی.

منطق علمی از جلال الدین مجتبیوی. پیدایش و بسط کلام از رضا داوری. ابن سینا و حکمت مشاء از محمد رضا خوانساری. حکمت اشراق از محسن جهانگیری. تصوف و عرفان از ابوالقاسم پورحسینی. اجمالی از سیر فلسفه اسلامی بعد از ابن رشد از احمد احمدی.

۱۸- قیصری. *تبیان الرموز یا شرح مقدمه قیصری بر فصوص الحکم*. مترجم فخرالعلماء کردستانی. به کوشش محمود فاضل یزدی (مطلق) مشهد. [بی تا] ۱۳۶۰. ۸۰ ص.

فصوص الحکم از دشوارترین و دیریاب ترین آثار ابن عربی است. از همین رو شرحها، تعلیقات و احیاناً ردیه های زیادی بر این کتاب نگاشته شده است. بروکلیمان، سی و پنج شرح بر این کتاب را ذکر کرده است. قیصری چون خواست شرحی بر فصوص الحکم بنویسد متوجه شد که درک مطالب شرح مبتنی بر دانستن اصولی چند است. بدین ترتیب آن اصول را بطور مستقل نگاشت و در آغاز شرح خود گذاشت و بر آن مقدمه نام نهاد که اکنون به نام مقدمه قیصری و یا مقدمه شرح فصوص الحکم قیصری مشهور است.

- دوم. قم، در راه حق و اصول دین، ۱۳۶۰. ۱۳۵. ص. ۷۵ ریال.
- مطالب این کتاب از قرآن و حدیث اخذ شده است.
- ۳۳- چهار مقاله درباره مسیحیت و عهدین. چاپ دوم. [قم]. در راه حق و اصول دین. [بی تا] ۱۲۶. ص. ۶۰ ریال.
- ۳۴- حسینی، محمد رضا. از ژرفای قرآن. ترجمه محمد مهدی فولادوند. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰. ۹۹. ص. ۸۰ ریال.
- ۳۵- حسینی طباطبائی، مصطفی. اسلام و بتهای غرب؛ منهای معنویت. دو رساله. تهران، بتونک، ۱۳۶۰. ۳۲. ص. ۱۰۰ ریال.
- رساله منهای معنویت پیش از این به صورت جداگانه منتشر شده بود.
- ۳۶- داود عطار. آشنایی با علوم قرآن. ترجمه محمد رادمشن. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰. ۲۲۴. ص. ۲۰۰ ریال.
- مؤلف در مقدمه کتاب نوشته است: «پس از تحقیق گسترده ای احساس نمودم که جهل به قرآن کریم مطلبی است عمومی که شامل گروهی فراوان از عامه مردم و از دانش پژوهان می شود. لذا تصمیم گرفتم با تألیف این کتاب کمترین حد معلومات ضروری را راجع به قرآن کریم در پیش روی هر فرد مسلمان مسئول بگذارم».
- مباحث کتاب بدین شرح است: علوم قرآنی به معنی ترکیبی و افرادی، نمونه‌هایی از علوم قرآنی، اعجاز قرآن، بلاغت قرآن، نزول تدریجی قرآن کریم، وحی مکی و مدنی، جمع آوری و تدوین قرآن، سوره‌ها و آیات، اعراب کلمات قرآن و نقطه گذاری حروف آن.
- ۳۷- دو مقاله: تفسیر یوزیتویستی قرآن از «نشر دانش»، نشریه وابسته به ستاد انقلاب فرهنگی [و] دین مقوله ای علمی یا فلسفی؟ نقل از روزنامه جمهوری اسلامی. تهران، مکتب، [۱۳۶۰] ۸۸. ص. مصور. ۴۰ ریال.
- پس از انتشار مقاله تفسیر پوزیتویستی قرآن در شماره دوم «نشر دانش» پاسخی از سوی نویسندگان کتابهایی که در این مقاله کتابشان مورد نقد قرار گرفته بود در روزنامه جمهوری اسلامی چاپ شد. کتاب حاضر حاوی این دو مقاله است که نویسندگان آنها با دو نگرش متفاوت به مسئله دین و ایمان پرداخته اند.
- ۳۸- رافعی، مصطفی صادق. اعجاز قرآن و بلاغت محمد. ترجمه عبدالحسین ابن الدین. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰. ۲۲۲. ص. ۱۸۰ ریال.
- ۳۹- زن در اسلام. تهران، نهضت زنان مسلمان، ۱۳۶۰. ۵۳. ص. ۳۵ ریال

- ۲۵- احکام اسلام. منتخب از رساله‌های توضیح المسائل مراجع تقلید شیعه. تهران، انتشارات مجمع علمی اسلامی (سلسله انتشارات کتب درسی حوزه‌های علمیه اسلامی)، ۱۳۶۰. ه. ش. ۱۱۷. ص. ۸۰ ریال.
- ۲۶- آقا جمال خوانساری، محمدبن حسین. شرح احادیث طینت. به اهتمام عبدالله نورانی. تهران، نهضت زنان مسلمان (متون فارسی در معارف اسلامی، ۳) ۱۳۵۹. ۶۴. ص. ۴۰ ریال.
- حسن و قبح عقلی و فساد نظریه اشاعره، لزوم تأویل نقل، نفس انسانی مجرد است یا غیر مجرد و شرح ده حدیث درباره طینت از مطالب کتاب است.
- ۲۷- از آزادی تا شهادت. مجموعه کامل اعلامیه‌ها، پیامها، مصاحبه‌ها، سخنرانیها، خطبه‌های نماز جمعه و عید فطر و تفاسیر تلویزیونی (با قرآن در صحنه) [از آیت الله طالقانی] قسمت اول از جلد دوم. چاپ دوم. تهران، انتشار، ۱۳۵۹. ۵۱۴. ص. مصور. ۲۲۵.
- ۲۸- انتظام پور، محمد. صلح اما حسن (ع): فرازی ناشناخته. تهران زوار، ۱۳۶۰. ۲۸. ص. ۴۵ ریال.
- این رساله متن سخنرانی محمد انتظام پور است که در محل انجمن اسلامی دانشجویان آمریکا و کانادا ایراد شده است. در زمینه این واقعه تاریخی - صلح امام حسن (ع) - پیش از این، کتابی از راضی آل یاسین با عنوان: صلح امام حسن، پرشکوه‌ترین نرمش قهرمانانه تاریخ به ترجمه سید علی خامنه ای (رئیس جمهور) انتشار یافته بود.
- ۲۹- بازرگان، مهدی. بازگشت به قرآن؛ بخش اول: شناخت اجمالی قرآن. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب. ۱۳۶۰. ۱۵۲. ص. جدول. نمودار. ۱۰۰ ریال.
- این کتاب متن برنامه‌های تلویزیونی مهندس بازرگان است که به صورت سلسله درسهایی برای آشنائی با قرآن تنظیم شده است. درس اول تاریخ قرآن و چگونگی دریافت آن، درس دوم معرفی قرآن و منظور از آن و درس سوم مؤلف قرآن کیست؟ می باشد.
- ۳۰- سیر تحول قرآن. جلد دوم. به اهتمام عبدالعلی بازرگان، تهران، انتشار، ۱۳۶۰. ۲۰۵. ص. جدول. نمودار. ۲۰۰ ریال.
- ۳۱- پیام‌ها و مصاحبه‌های آیت الله مشکینی. قم، نشر کمیل، ۱۳۶۰. ۷۶. ص. ۴۵ ریال.
- ۳۲- تهرانی، جواد. آئین زندگی و درسهای اخلاق اسلامی. چاپ

- ۴۰- سروش، عبدالکریم. جهان بینی شهید مطهری. [بی.م، بی.نا، بی.تا] ۵۶ ص. ۲۵ ریال.
- کتاب از دو قسمت تشکیل شده است: یکی مقاله ای از دکتر سروش درباره مرحوم مطهری و برخی دیگر از متفکران مذهبی معاصر و دیگری مقاله ای از شهید مطهری است با نام «نقش ماتریالیسم در ایران» که قبلاً نیز منتشر شده بود. فشرده ای از مقاله دکتر سروش در شماره گذشته نشر دانش چاپ شده بود.
- ۴۱- سیری در آثار استاد شهید مطهری. [بی.م] ستاد برگزاری مراسم بزرگداشت سالگرد استاد، ۱۳۵۹. ۲۳۶ ص. ۱۰۰ ریال.
- ۴۲- صدر، محمدباقر. علم اصول: مرحله اول. ترجمه نصرالله حکمت. تهران، الهام، ۱۳۵۹. ۱۶۳ ص.
- ۴۳- طالقانی، سید محمود. تبیین رسالت برای قیام به قسط. بنیاد فرهنگی آیت الله طالقانی، با همکاری شرکت انتشار. تهران، ۱۳۶۰. ۶۰ ریال.
- این کتاب مجموعه شش سخنرانی است که مرحوم طالقانی در ماههای آذر و دی ۱۳۵۷ در مسجد هدایت ایراد کرده است. عنوان سخنرانیها عبارت است از: (۱) قیام مردم به قسط؛ (۲) قیام به قسط بعد از تبیین؛ (۳) روش و هدف انبیاء؛ (۴) حرکت ایثار و مقاومت؛ (۵) استفاده از آهن برای تحقق قسط؛ (۶) نظام آفرینش بیانگر قسط است.
- ۴۴- طه حسین. آئینه اسلام. چاپ سوم. ترجمه محمد ابراهیم آیتی. تهران، انتشار، ۱۳۶۰. ۲۸۰ ص. ۱۲۵ ریال.
- نقد: محمد ابراهیم باستانی پاریزی، راهنمای کتاب، سال سوم، شماره پنجم. دی ماه ۱۳۳۹.
- ۴۵- عقیقی بخشایشی، عبدالرحیم. امام جعفر صادق (ع) پیشوا و رئیس مذهب. قم، نوید اسلام، ۱۳۶۰. ۱۹۸ ص. ۱۵۰ ریال.
- ۴۶- غزالی، محمد. اسلام و شرایط اقتصادی؛ بضمیمه سیستم اقتصادی در اسلام. [نوشته عبدالحسین محمد] ترجمه خلیل خلیلیان. تهران، انتشار [بی.تا]. ۲۵۳ ص. ۷۵ ریال.
- ۴۷- غفاری، حسین. پاسخ به پرسش های مکتبی. [بی.م] حکمت [بی.تا]. ۱۶۵ ص. ۹۰ ریال.
- این جزوه قسمتی از بحثهایی است که مدتی پیش از رادیو تحت همین عنوان توسط نویسنده تهیه و اجرا می شد.
- ۴۸- قطب، محمد. انسان بین مادی گری و اسلام (متن فشرده). ترجمه خلیل خلیلیان. تهران، انتشار [۱۳۶۰]. ۲۹۴ ص. ۱۲۰ ریال.
- ۴۹- محمود، مصطفی. قرآن و نسل امروز. ترجمه محمد مهدی فولادوند. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰. ۱۶۸ ص. ۱۳۰ ریال.
- ۵۰- مصباح الشریعه و مفتاح الحقیقه؛ در تزکیه نفس و حقایق و معارف الهی. منسوب به امام ششم حضرت جعفر بن محمد الصادق (ع). ترجمه و شرح حسن مصطفوی. تهران، انجمن اسلامی حکمت و فلسفه ایران، ۱۳۶۰. ۴۶۲ ص. ۷۲۰ ریال.
- پیش از این ترجمه دیگری از مصباح الشریعه، به نام آداب العارفین بوسیله آقا نجفی اصفهانی صورت گرفته بود.
- ۵۱- مطهری، پایه گذار نهضت نوین در بازشناسی اسلام اصیل. تهران، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، ۱۳۶۰. ۱۲۵ ص. ۱۰۰ ریال.
- ۵۲- معززی، علی اصغر. از اسلام واقعی تا اسلام بدلی. چاپ دوم. تهران، توس، ۱۳۵۹. ۲۶۰ ص.
- روش رسول اکرم در رسالت، روش ابوبکر در امر خلافت، روش عمر، عثمان و علی در امر خلافت از مطالب کتاب است.
- ۵۳- مؤسسه اصول دین. پیشوای نهم: حضرت امام محمد تقی علیه السلام. قم، در راه حق و اصول دین، ۱۳۶۰. ۵۶ ص. ۴۰ ریال.
- ۵۴- مهدوی، یحیی [و] مهدی بیانی [فراهم اورندگان]. ترجمه و قصه های قرآن: از روی نسخه موقوفه بر تربت شیخ جام؛ مبتنی بر تفسیر ابوبکر عتیق نیشابوری. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۳۸. ۲ ج و یک ضمیمه. ۱۸۰۰ ریال. [پخش از سازمان کتاب].
- این اثر با آنکه سالها از چاپ آن می گذرد به تازگی توزیع شده است.
- ۵۵- وقار شیرازی، احمد بن محمد شفیع. عشره کامله؛ در چگونگی وقایع عاشورا و شهادت حضرت امام حسین علیه السلام. به کوشش محمود طاووسی. شیراز، فروزنگه، ۱۳۶۰. ۵۴۷ ص.
- وقار از فرزندان وصال شیرازی و خود از شاعران و ادیبان معروف بوده است. وی علاوه بر شعر و ادب به آموختن حکمت الهی و فقه پرداخته و در هنر خطاطی خاصه در خط نسخ استادی یافته است.
- ۵۶- یادنامه ابوذر زمان. مجموعه زندگینامه آیت الله طالقانی به زبان خودش. پیامها و سخنان امام خمینی، مقالات و خاطرات، چند سخنرانی در سمینار مسجد هدایت و سه اثر

منتشر شده از آیت الله طالقانی. تهران، بنیاد فرهنگی آیت الله طالقانی با همکاری شرکت انتشار، ۱۳۶۰. ۳۲۰ ص. ۲۰۰ ریال.

علوم اجتماعی

۵۷- اشتیانی، جلال الدین [مهندس] ایده آل بشر؛ تجزیه و تحلیل افکار؛ مدیریت نه حکومت. چاپ دوم. ج ۱ و ۲. [بی.م. بی.نا، بی.تا] ۴۵۰ ریال.

پیدایش جامعه انسانی، پیدایش نظامهای حکومتی و نظریه و فرضیه های مختلف درباره حکومت از مطالب این کتاب است. ۵۸- الهی، همایون. آمریکائی ها دارند می آیند. [تهران] مولی، [بی.تا]. ۵۹ ص. ۵۰ ریال.

کتاب حاوی دو مقاله است که در ماههای مرداد و مهر ۱۳۵۹ در روزنامه اطلاعات به چاپ رسیده است. ۵۹- ایران. دانشگاه تربیت معلم. مؤسسه تحقیقات تربیتی. نگاهی به سوادآموزی در کشورهایی که انقلاب کرده اند. تهران، ۱۳۵۹. ۱۶۰ ص. جدول. نمودار. ۱۸۰ ریال.

در این کتاب پس از ذکر تاریخچه فعالیتهایی که تا پیش از انقلاب در ایران در امر سوادآموزی صورت می گرفته است به ذکر فعالیتها و نتایج تجربیات مبارزه با بی سوادی در کشورهای: شوروی، جمهوری سوسیالیستی ویتنام، جمهوری خلق چین، کوبا، الجزایر و تانزانیا پرداخته شده است. در پایان کتاب مقاله ای از «پائولو فرر»، نظریه پرداز بلند آوازه آموزش بزرگسالان آمده است.

۶۰- بارگر، توماس سی. سیاست انرژی کشورهای عربی خلیج فارس. ترجمه بیژن اسدی، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۰. ۱۴۰ ص. ۲۰۰ ریال.

۶۱- پیازه، ژان. روان شناسی و دانش آموزش و پرورش. ترجمه علیمحمد کاردان. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۰. ۱۵۷ ص. ۳۶۰ ریال.

ژان پیازه، که بیش از دو سال از مرگش می گذرد، از نام آورترین پژوهندگان روان شناسی (بویژه روان شناسی کودک) بوده است. دو متنی که در این کتاب آمده است برای جلد پانزدهم دایرة المعارف فرانسوی که به آموزش و پرورش اختصاص دارد نگاشته شده است (مختصری درباره این کتاب در بخش «نظر اجمالی» همین شماره نشریه درج شده است)

۶۲- فاین، بن [و] لورین هریس بازخوانی سرمایه. ترجمه رضا کتیرائی. تهران، پازند، ۱۳۶۰. ۲۶۰ ص. ۲۶۰ ریال.

۶۳- فشاهی، محمدرضا. بحران جهان و بحران رمانتیسیسم، تهران، گوتنبرگ، ۱۳۶۰. ۲۱۸ ص. ۲۵۰ ریال.

رمانتیسم، میراث انقلاب و میراث روسو، رمانتیسم جدید و دوران ما، آشوب گرایی و روانکاوی دوران ما و میراث روسو، عناوین فصلهای کتاب می باشند.

۶۴- _____ تکوین سرمایه داری در ایران (۱۷۹۶-۱۹۰۵) تهران، گوتنبرگ، ۱۳۶۰. ۴۱۶ ص. ۴۰۰ ریال.

بخش نخست مطالعات نویسنده درباره پایان شیوه تولید زمینداری و رشد مناسبات سرمایه داری پیش از این با عنوان آخرین جنبش قرون وسطایی به چاپ رسیده بود. بخش دوم این مطالعات اثر حاضر است.

۶۵- کسمائی، علی اکبر. جنگ داخلی لبنان؛ انگیزه ها و پی آمدهای آن. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۰. ۱۶۷ ص. ۱۸۰ ریال.

۶۶- گرامشی، آنتونیو. ستمبران و ستمکشان و ده مقاله ی دیگر. برگردان وارتان میکائیلین. [بی.م]. فرهنگ نوین، ۱۳۶۰. ۵۶ ص. ۶۰ ریال

زبان و زبانشناسی

۶۷- احدوت، یعقوب. فرهنگ پزشکی؛ انگلیسی به فارسی. چاپ سوم. ۲ ج. تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۹. مصور. ۲۸۰۰ ریال.

۶۸- ابونصر فراهی. کتاب نصاب الصبیان. تهران، دارالکتب اسلامیة (سلسله انتشارات کتب درسی حوزه های علمیه اسلامی، ۵) ۱۳۵۹. ۱۹۸ ص.

نصاب الصبیان کتاب لغتی است به نظم از عربی به پارسی که شامل دویست بیت است. چون در اسلام حد نصاب زکوة نقره دویست درهم است به همین مناسبت این کتاب نصاب نامیده شده است کتاب از آثار قرن هفتم است.

۶۹- جرجانی، سیدشریف. ترجمان القرآن. فرهنگ عربی - فارسی، فارسی - عربی. تدوین علی بن الحافظ. به کوشش محمد دبیرسیاقی. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰. + ۱۴۷ ص. ۱۳۰ ریال.

۷۰- _____ صرف میر. چاپ دوم. تهران، دارالکتب اسلامیة (سلسله انتشارات کتب درسی حوزه های علمیه اسلامی، ۲). [بی.تا]. ۱۰۵ ص. ۸۰ ریال.

۷۱- _____ کتاب الامثله. تهران، دارالکتب اسلامیة (سلسله

در این کتاب مباحثی دربارهٔ متدولوژی علوم، شناخت، و تئوری سازی مطرح شده است.

۸۰- رجیبان، رضا: [مترجم و تنظیم کننده] تازه‌های آندوکرینولوژی و متابولیسم؛ بر مبنای انتشارات M.K.S.A.P. Vsyllabus مشهد، دانشگاه مشهد، ۱۳۶۰. ۱۲۹ ص. مصور. جدول. ۳۰۰ ریال.

۸۱- شرویدینگر، اروین. علم، نظریه و انسان. چاپ دوم. ترجمهٔ احمد آرام. تهران، انتشار، ۱۳۵۹. ۲۸۸ ص. مصور. ۶۵ ریال. نویسنده اثر از دانشمندان معروف جهان است. او نزدیک به صد اثر در فیزیک و علوم طبیعی و مسائل فلسفی نگاشته است. در این کتاب مطالبی دربارهٔ قانون تصادف، نامعینگری در فیزیک، اندیشه اساسی مکانیک موجی و... آمده است. صفحات مقدمه کتاب پس و پیش چاپ شده است.

۸۲- طبری، احسان. دانش و پیش؛ دربارهٔ تئوری سیستم‌ها، سمیوتیک، سبیرتیک، هوریستیک و ارزش فلسفی و اسلوبی آنها. تهران، انتشارات حزب توده ایران، ۱۳۶۰. ۸۶ ص. ۸۰ ریال.

۸۳- فیض، جواد. من و کودک من. راهنمای مادر برای بهداشت و سلامتی خود و تغذیه، پرورش و تربیت کودکان. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۰. ۳۶۳ ص. مصور. ۹۰۰ ریال.

۸۴- قهرمان، احمد. فلور ایران. جلد دوم. تهران. سازمان حفاظت محیط زیست با همکاری مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۰. مصور. رنگی. ۱۲۵۰۰ ریال.

مشخصات، انتشار جغرافیایی و عکس رنگی گلهای ایران بر روی کارتهایی به اندازه ۲۸×۲۱ چاپ شده است. جلد اول این کتاب در سال ۱۳۵۷ منتشر شده بود.

۸۵- مدرس زاده رحمانی. طاهره. رئوس مباحث آزمایشگاهی در بیولوژی، ۲. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۶۰. ۵۸۰ ص. مصور. ۹۰۰ ریال.

تکنولوژی

۸۶- کامینتر، س. تجربه اداره صنایع در اتحاد شوروی. ترجمهٔ حسن منصور [و] حسین حسینی کلجاهی. تهران، آگاه، ۱۳۶۰. ۱۵۸ ص. ۱۸۰ ریال.

۸۷- کشفی، منصور، سیر تحول صنعت نفت در ایران و خاور میانه. تهران. [بی.نا]. ۱۳۶۰. ۸۰۲ ص. ۱۰۰۰ ریال.

کتابهای درسی حوزه‌های علمیه اسلامی [بی.نا]. ۴۲ ص. ۳۵ ریال.

امثله کتابی مقدماتی در صرف زبان عربی است. مؤلف آن ظاهراً میرسید شریف جرجانی بوده است.

۷۲- جهانشاهی، ایرج. راهنمای نویسنده و ویراستار. تهران، شورای کتاب کودک؛ فرهنگنامهٔ کودکان و نوجوانان، ۱۳۶۰. ۶۷ ص. ۲۰۰ ریال.

۷۳- صفوی، کورش. درآمدی بر زبان‌شناسی. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۰. ۱۷۱ ص. مصور. جدول. نمودار. ۲۵۰ ریال.

۷۴- مرتضوی، منوچهر. زبان دیرین آذربایجان. تهران، بنیاد - موقوفات دکتر محمود افشار یزدی، ۱۳۶۰. ۱۵۲. ۲۰۰ ریال.

مطالب کتاب: آثار و اسناد مربوط به زبان دیرین آذربایجان، منابع و مآخذ مربوط به زبان آذربایجان، نکته‌ای چند از زبان هرزنی و فعل در زبان هرزنی است.

۷۵- ناتل خانلری، پرویز. دستور زبان فارسی (متن کامل). چاپ چهارم. با تجدید نظر. تهران، توس، ۱۳۶۰. ۳۶۷ ص. مصور. جدول. نمودار. ۵۵۰ ریال.

از این اثر یک چاپ دیگر به قطع جیبی نیز منتشر شده است. ظاهراً چاپ جیبی کمی مختصرتر است.

۷۶- هوشمند ویژه، محمد. واژه نامه پزشکی. انگلیسی به فارسی. یک جلدی. چاپ دوم. تهران، باستان، ۱۳۶۰. ۱۱۳۸ ص. مصور. ۲۱۰۰ ریال.

علوم خالص، پزشکی، فلسفه علوم

۷۷- بلو برگ [و] سادوسکی [و] یودین. متدولوژی علمی. انتخاب و ترجمهٔ آقاغلو. تهران، بهروز، ۱۳۵۹. ۵۷ ص. ۵۰ ریال.

۷۸- توماس، جورج. ب. حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی. ترجمه علی اکبر جعفریان و ابوالقاسم میامی. تهران، دانشگاه صنعتی شریف، ۱۳۵۹. ۱۰۶۷ ص. مصور. جدول. نمودار. ۲۵۰۰ ریال.

از نظر شیوه چاپ و صحافی، این کتاب از بهترین کتابهایی است که تاکنون به زبان فارسی منتشر شده است. (در بارهٔ این کتاب در بخش نظری اجمالی همین شماره بحث شده است).

۷۹- ربیع پور، فرامرز. کندوکاوها و پنداشته‌ها؛ مقدمه‌ای بر روش‌های شناخت جامعه و تحقیقات اجتماعی. تهران، انتشار، ۱۳۶۰. ۴۴۷ ص. جدول. نمودار. ۵۰۰ ریال.

ادبیات

تتها بخشهای ۲۰۱ را دارد و ارزانتر است. بهتر بود که برای چاپ ارزانتر تنها شرح نسخه بدلها حذف و فهرست لغات و ترکیبات ذکر می شد. (مختصری در باره این کتاب در بخش نظر اجمالی همین شماره نشریه درج شده است).

۹۲- فشاهی، محمدرضا. بازی عشق و مرگ. تهران، گوتنبرگ: ۱۳۶۰. ص ۶۱. ۶۰ ریال. برگزیده ای است از اشعار فشاهی

که در فاصله بین سالهای ۴۷-۵۴ سروده شده است.

۹۳- قبانی، نزار. جمهوری در اتوبوس. ترجمه حسن فرامرزی. [تهران]. فرخی [بی تا]. ۱۰۰ ص. ۰۶۱ ریال.

کتاب مجموعه چند شعر و مقاله از نزار قبانی شاعر بلند آوازه عرب است که بیشتر محتوای سیاسی و اجتماعی دارد. پیش از این

زندگینامه این شاعر با عنوان *داستان من* و شعر به ترجمه دکتر یوسفی و یوسف حسین بکار منتشر شده بود. قبانی از شاعرانی

است که با سرودن اشعار عاشقانه آغاز به شاعری کرد و مشهور شد و سپس تحت تأثیر رویدادهای سیاسی و اجتماعی اعراب به

مسائل اجتماعی پرداخت.

۹۴- مقالات دهخدا. چرندو پرند، مجمع الامثال، دخو، هذیانهای من، یادداشتهای پراکنده. به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران

، تیراژه، ۱۳۵۸. ۲۹۰ ص. مصور.

۹۵- میر صادقی، جمال قصبه، داستان کوتاه، رمان. مطالعه ای در شناخت ادبیات داستانی و نگاهی کوتاه به داستان نویسی

معاصر ایران. تهران، آگاه، ۱۳۶۰. ۳۳۹ ص. ۴۰۰ ریال. نویسنده در ابتدا در باره قصه، داستان و داستان کوتاه

تعریفهایی ارائه می دهد و تاریخچه آنها را بازگو می کند. پس از آن از رمان و پیدایش آن و انواع آن سخن می گوید. پیش کسوتهای

داستان کوتاه بخش بعدی کتاب است. آخرین بخش کتاب «نگاهی کوتاه به داستان نویسی معاصر ایران» است که به بررسی آثار نزدیک

به ۲۰ نویسنده معاصر ایرانی اختصاص دارد

تاریخ

۹۶- آدمیت، فریدون، شورش بر امتیازنامه رژی، تحلیل سیاسی. تهران، پیام، ۱۳۶۰. ۱۵۱ ص. مصور. ۲۵۰ ریال.

۹۷- آشنیزی در دوره صفوی. متن دو رساله از آن دوره. به کوشش ایرج افشار. تهران، سروش، ۱۳۶۰. ۲۷۴ ص. ۲۰۰ ریال.

۹۸- ارسلان، شکیب، تاریخ فتوحات اسلامی در اروپا. ترجمه و مقدمه و پاورقی از علی دوانی. چاپ دوم. [بی م]. حکمت

۸۸- ایران. دانشگاه مشهد. فرخنده پیام؛ یادگارنامه استاد دکتر غلامحسین یوسفی. مشهد، ۱۳۶۰. بیست و دو + ۷۴۹ ص.

اثر حاضر مجموعه مقالات گروهی از محققان و نویسندگان ایرانی و تنی چند از محققان غیر ایرانی است که به منظور

بزرگداشت مقام علمی دکتر غلامحسین یوسفی استاد دانشکده ادبیات و علوم انسانی دانشگاه مشهد فراهم آمده است. در آغاز

کتاب سالشمار زندگی دکتر یوسفی و فهرست آثار ایشان ذکر شده است. ۳۶ مقاله کتاب مقالاتی از احمد آرام، ایرج افشار، محمد

ایراهیم باستانی پاریزی، سید جعفر شهیدی، محمد علی اسلامی ندوشن، محمد تقی دانش پژوه و ... در زمینه های مختلف

ادبیات و تاریخ است.

۸۹- دهخدا، علی اکبر. دیوان دهخدا. به کوشش محمد دبیر سیاقی. تهران پایا [و] گستره، ۱۳۶۰. چهل و چهار + ۲۰۸ ص. مصور ۳۸۰ ریال.

پیش از این نیز چند شعر از دهخدا در مجموعه ای به نام «دهخدای شاعر» منتشر شده بود. اما متن حاضر کاملترین مجموعه

شعری است که از دهخدا به چاپ می رسد.

۹۰- سلطانی (اصفهانی)، ژاله. اگر هزار قلم داشتم. [تهران] حیدر بابا، ۱۳۶۰. ۲۴۰ ص. ۳۰۰ ریال.

ژاله سلطانی از شاعرانی است که مجبور به مهاجرت از وطن گردید و بیشتر اشعاری که در این کتاب سروده یادگار دوره دوری

او از وطن است. شعر وی در راستای تکامل شعر نیمایی دوران اخیر قرار دارد و از جهت زبان و بیان شعری بفرنج نیست.

۹۱- شیخ مصلاح الدین سعدی شیرازی. بوستان سعدی (سعدی نامه) تصحیح و توضیح غلامحسین یوسفی. تهران، انتشارات انجمن استادان زبان و ادبیات فارسی، ۱۳۵۹.

۵۹۸ ص. ۷۰۰ ریال / ۴۵۳ ص. ۵۰۰ ریال.

کتاب از سه بخش تشکیل شده است: بخش اول: «جهان مطلوب سعدی در بوستان» به قلم دکتر یوسفی که غور و تفحصی

است در بوستان. این مطلب سخنرانی نویسنده در کنگره سعدی و حافظ در سال ۱۳۵۰ بوده است و در جلد اول کتاب برگهایی در

آغوش باد که مجموعه مقالات اوست مندرج است. البته تغییرات بسیار جزئی در متن آن داده شده است: بخش دوم متن تصحیح

شده بوستان بر اساس ده نسخه با استفاده از چاپهای معتبر است. بخش سوم شرح نسخه بدلها و فهرست لغات و ترکیبات است.

کتاب به دو صورت عرضه شده یکی حاوی بخشهای ۱ و ۲ و یکی

است خاطرات وی حاوی اطلاعاتی است که در کمتر منبعی می‌توان یافت.

نقد: حسین محبوبی اردکانی، راهنمای کتاب، سال یازدهم، شماره‌های پنجم و ششم، مرداد و شهریور ۱۳۴۷
 ۱۰۴- خدوری، مجید. تجدید حیات سیاسی اسلام از سید جمال‌الدین تا اخوان المسلمین. ترجمه و نقد حمید احمدی. تهران، الهام، ۱۳۵۹. ۶۸ ص. ۴۵ ریال.

۱۰۵- ناسیونالیسم، سوسیالیسم و کمونیسم در جهان عرب. ترجمه حمید احمدی. تهران، الهام، ۱۳۶۰، ۱۲۵ ص. ۹۰ ریال.

۱۰۶- رِسْمَان، استیون تاریخ جنگ‌های صلیبی. ترجمه زهرامه‌شاد طباطبائی. تهران، حسینیه ارشاد؛ [بی‌تا] ۳۹۲ ص. ۳۹۰ ریال.

نویسنده از دانشمندان انگلیسی و از متخصصان مسائل تاریخی مربوط به تمدن و فرهنگ روم شرقی یا بیزانس، همزمان با جنگ‌های صلیبی به شمار می‌رود.

۱۰۷- رئیس‌نیا، رحیم. حیدر عمو اوغلی در گذر از طوفانها. تهران، دنیا، ۱۳۶۰. ۳۷۱ ص. مصور. ۳۵۰ ریال.

۱۰۸- سیرت رسول‌الله صلی‌الله علیه و آله و سلم؛ مشهور به سیرة النبی. ترجمه و انشای رفیع‌الدین اسحق بن محمد همدانی قاضی ابرقوه؛ ۵۸۲-۶۲۳ هجری. با مقدمه و تصحیح اصغر مهدوی. تهران. بنیاد فرهنگ ایران، ۱۳۶۰ دو جلد. ۱۸۰۰ ریال.

اثر حاضر از امهات کتبی است که درباره تاریخ صدر اسلام و ظهور پیغمبر اکرم نگاشته شده است. جمع‌آوری و تدوین اخبار و روایات مربوط به آغاز دین اسلام و شرح احوال و تاریخ غزوات یا جنگ‌های حضرت رسول اکرم (ص) از نیمه دوم قرن اول هجری در مدینه شروع شد. از نوشته‌های قرن اول و دوم اثر مهمی به جای نمانده است و فقط از طریق کتابهای بعدی است که می‌توان از اخبار و آثاری که در آن زمان در مدینه شایع بوده است اطلاع یافت. تنها کتاب جامع و مدونی که بجای مانده و به دست ما رسیده است کتاب محمد بن اسحاق (متوفی در سال ۱۵۰ یا ۱۵۱ هجری) است که اخبار و روایات مربوط به ظهور اسلام و شرح احوال و مغازی و سرایای پیغمبر اکرم را در بر دارد. محمد بن اسحاق اخباری را که جمع‌آوری کرده و همچنین کتاب خود را که درباره شرح احوال پیغمبر اکرم تدوین نموده است برای شاگردان و راویان چندی تقریر کرده است. از آن جمله یکی زیاد بن عبدالله البکائی (متوفی در ۱۸۵) است که محمد بن اسحاق کتاب

[بی‌تا]. ۴۱۳ ص. ۲۴۰ ریال.
 ۹۹- افراسیابی، بهرام. مصدق و تاریخ. تهران، انتشارات نیلوفر، ۱۳۶۰. ۴۰۳ ص. مصور. ۴۵۰ ریال.

کتاب شرح زندگانی، و عمدتاً زندگانی سیاسی دکتر مصدق است، به همراه تحلیلی از نهضت ملی ایران از ظاهر احمدزاده. با دقت در کتاب معلوم می‌شود که گردآوری و انتشار مطالب آن با عجله و بدون دقت صورت گرفته است. در صفحات اول چند مقاله مصدق چاپ شده که معلوم نیست برای خواننده چه فایده‌ای دارد چون به خط مصدق هم نیست. و نویسنده عیناً آن را از کتاب مصدق و مسائل حقوق و سیاست از انتشارات زمینه برداشته و مأخذ آن را نیز ذکر نکرده است. ۱۲ صفحه هم که ظاهراً طرح و تصویر بوده در کتاب نیست. یعنی بعد از صفحه ۲۵۶ صفحه ۲۶۹ قرار گرفته است.

۱۰۰- اقبال آشتیانی، عباس. ظهور تیمور. به کوشش میرهاشم محدث. تهران، انجمن آثار ملی، ۱۳۶۰. ۹۴ ص. ۱۲۰ ریال
 این رساله، بخش آغازین جلد دوم کتاب تاریخ مفصل ایران از استیلای مغول تا اعلان مشروطیت از عباس اقبال است. نخستین جلد کتاب در سال ۱۳۱۲ در زمان حیات مؤلف به نام تاریخ مغول به چاپ رسید. نام ظهور تیمور را فراهم کننده اثر بر کتاب گذاشته است.

۱۰۱- الگار، حامد. در آمدی بر تاریخ فراماسونری در ایران. ترجمه یعقوب آژند. تهران، نشر گستره، ۱۳۶۰. ۸۴ ص. ۷۵ ریال.

۱۰۲- چگونگی انتخاب اولین نخست وزیر جمهوری اسلامی ایران و مکاتبات رجائی با بنی صدر. دفتر تحقیقات و انتشارات روابط عمومی نخست وزیری. تهران گروه خدمات فرهنگی رسا. ۱۳۶۰. ۲۳۰ ص. ۲۰۰ ریال.

۱۰۳- حاجی سیاح. خاطرات حاج سیاح یا دوره خوف و وحشت. به کوشش حمید سیاح. با تصحیح سیف‌الله گلکار. تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۹. ۶۷۹ ص. مصور.

حاج میرزا محمد علی معرف به حاجی سیاح پسر ملامحمد رضای محلاتی در حدود سنه ۱۲۵۲ هـ. ق. متولد شد و در سال ۱۳۴۴ هـ. ق وفات یافت. به بسیاری از ممالک اروپا، آسیا، امریکا و آفریقا مسافرت کرد. با سید جمال‌الدین اسدآبادی آشنا شد و از مریدان او گردید، مدتی با میرزا رضای کرمانی هم بند بود و در عین حال از ثقات ظل السلطان نیز بشمار می‌رفت! بطوریکه نوشته‌های معاصرانش نشان می‌دهد وی مردی فرصت طلب و سیاست باز بوده است. اما بواسطه روابط گسترده‌ای که با افراد مختلف داشته

در این کتاب با دیدی واقع بینانه و بیانی دلنشین تاریخ امریکا از آغاز تا پایان دههٔ چهل بازگو شده است.

سرگذشت

۱۱۳- آل احمد، جلال. سنگی بر گوری. تهران، رواق، ۱۳۶۰. ۹۳ ص. ۱۰۰ ریال.

این کتاب زندگینامهٔ آل احمد نیست بلکه شرح يك مسئلهٔ زندگی اوست.

۱۱۴- دهخدا، علی اکبر. خاطراتی از دهخدا و از زبان دهخدا. به کوشش محمد دبیرسیاقی. تهران، پایا [و] گستره، ۱۳۵۹. ۶۱ ص. مصور ۸۰ ریال.

خاطرات پراکنده‌ای است از مرحوم دهخدا. چاپ متن، صفحه آرائی، و تصویرهای کتاب خوب نیست.

داستان

۱۱۵- جونز، مری. مادر جونز؛ شهادتی است از مادر جونز، زنی از طبقه کارگر امریکا. ترجمهٔ ع. پاشائی [و] محمد رسولی. تهران، مازیار، ۱۳۶۰. ۲۰۶ ص. مصور. ۱۵۰ ریال.

کتاب مادر جونز بیش از هر چیز يك کتاب بزرگ تاریخی به شمار می‌آید. این زن تاریخ ایالات متحده را روزبه‌روز، پا به پای صدها هزار کارگر دیگر تجربه کرده است. تاریخچه‌ای که مری جونز ارائه می‌دهد، در عین حال تاریخچهٔ کارگران است که زنی آن را قلم زده که زندگیش را وقف آن کرده است.

۱۱۶- رضوانی. امریکا زده‌ها. ترجمهٔ رضا سیدحسینی. تهران، زمان، ۱۳۵۸. ۱۰۵ ص.

نویسندهٔ کتاب ایرانی است ولی آثارش را به زبان فرانسه می‌نویسد. امریکازده‌ها يك داستان کوتاه طنزآمیز است.

۱۱۷- محمود، احمد. داستان يك شهر. تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۰. ۶۱۲ ص. ۶۰۰ ریال.

این کتاب در واقع دنبالهٔ رمان معروف همسایه‌ها است که هفت سال پیش از این برای نخستین بار منتشر شد.

۱۱۸- محمود عیسی الیاس سلیم. من فدائیم. با همکاری هوگت کوشه‌شروزل. ترجمهٔ ع. خراسانی. تهران، مازیار، ۱۳۶۰. ۲۰۶ ص. مصور. ۱۵۰ ریال.

این اثر در واقع زندگینامهٔ نویسنده است که خود يك چريك فلسطینی است

خود را دوبار به اواملاء کرده و او آن را به رشتهٔ تحریر در آورده است. شاگرد بکائی، ابومحمد عبدالملک بن هشام (متوفی در ۲۱۸) آن کتاب را پس از استماع از استاد خود و حذف فقراتی و آوردن اضافاتی چند به صورتی که اکنون موجود و به سیرهٔ رسول الله با السیره النبویه مشهور است و چند بار در مصر و اروپا به چاپ رسیده تدوین کرده است. کتابی که اینک در دسترس خوانندگان قرار می‌گیرد ترجمه‌ای است از همان سیرت رسول الله از روایت ابن هشام که یکی از علمای ابرقوه در دههٔ دوم قرن هفتم آن را از عربی به فارسی در آورده است. (نقل از مقدمه کتاب، با تغییرات مختصر)

مقدمهٔ مفصل، دقیق و عالمانهٔ دکتر مهدوی حاوی اطلاعات فراوان و ارزنده‌ای در باب این کتاب و مسائل مربوط به تاریخ نویسی صدر اسلام است.

۱۰۹- فرانکلین، ویلیام. مشاهدات سفر از بنگال به ایران در سالهای ۱۷۸۷-۱۷۸۶. با شرح مختصری دربارهٔ ویرانه‌های تخت جمشید و رویدادهای جالب دیگر. تهران، مرکز ایرانی تحقیقات تاریخی، ۱۳۶۰. ۱۱۸ ص. ۱۶۰ ریال.

این کتاب برای نخستین بار در سال ۱۷۹۰ م. در لندن منتشر شده است. نویسنده از افسران ارتش انگلستان بوده که در هندوستان خدمت می‌کرده است. وی سفری به ایران کرده و این سفرنامه حاصل آن سفر است. این اثر نه تنها از نظر ثبت وقایع تاریخی دورهٔ زندیه بلکه از نظر آشنایی با آداب و رسوم و جشنها و مراسم سنتی می‌تواند مورد استفاده قرار بگیرد.

۱۱۰- قائم مقامی، جهانگیر. نهضت آزادیخواهی مردم فارس در انقلاب مشروطیت ایران؛ بر اساس اسناد رسمی. تهران، مرکز ایرانی تحقیقات تاریخی، ۱۳۵۹. ۴۹۳ ص. مصور، ۸۰۰ ریال.

کتاب مشتمل بر ۳۸۹ نامهٔ رسمی و دولتی و تلگراف است که نشان دهندهٔ سهم مردم فارس در انقلاب مشروطیت می‌باشد.

۱۱۱- ناهید، عبدالحسین. زنان ایران در جنبش مشروطه. تبریز، احیاء، ۱۳۶۰. ۱۲۳ ص. مصور. ۱۱۰ ریال.

از جمله مطالب کتاب: نقش زنان در لغو قرارداد رژی، کوچ سیاسی روحانیان و یاری زنان، تأسیس بانک ملی و یاری زنان، بمباران مجلس، قیام زنان و... است.

۱۱۲- هوبرمن، لئو. ما مردم. با نقاشی توماس هارت بنتون. ترجمهٔ حشمت کامرانی. تهران، علم [و] تکاپو، ۱۳۶۰. ۴۱۱ ص. ۴۵۰ ریال.

۱۱۹- ووربراند، ریچارد، در زیرزمینی خدا. ترجمه حسین وجداندوست. تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۶۰. ۴۰۱ ص. ۳۵۰ ریال.

وقایع داستان مربوط به زمان تسلط کمونیستها بر رومانی است. ف. ا. فریاری

خبرها

گردهمایی دو روزه مدیران گروههای تخصصی و نمایندگان مرکز نشر

به منظور بررسی مشکلات ناشی از همکاری اعضای هیئت علمی دانشگاهها با مرکز نشر و ارائه راه حلهای اصولی برای تنظیم روابط فی مابین و تعیین خط مشی دقیقتر و متناسبتری جهت فعالیتهای آتی، گردهمایی دوروزه ای با حضور قریب شصت نفر از مدیران گروههای تخصصی و نمایندگان مرکز نشر در دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی کشور در روزهای نهم و دهم آبان ماه ۱۳۶۰ تشکیل شد.

در آغاز جلسه، پس از تلاوت آیاتی از کلام الله مجید، سرپرست مرکز نشر دانشگاهی از زحمات عموم اعضای هیئتهای علمی دانشگاهی و کسانی که در مراتب مختلف با مرکز همکاری می کنند تقدیر کرده و اظهار داشتند که در خلال یک سال واندی که از عمر این سازمان گذشته، سی و هشت گروه تخصصی در آن به وجود آمده است که بعضی نیز خود به هشت تا دوازده شاخه فرعی دیگری تقسیم شده است و اینها همه در مجموع به بیش از سه هزار و پانصد پرسشنامه واصل از مراکز علمی کشور رسیدگی کرده و حدود دوهزار و پانصد ابلاغ اشتغال به تألیف و ترجمه و تصحیح کتب صادر نموده اند.

از آنجا که هدف اساسی از تشکیل این مرکز، رسیدگی به کلیه مسائل انتشاراتی دانشگاهی کشور است این طور بر می آید که تلاشهای انجام شده در جهت ارائه خطوط درست مطالعاتی و تحقیقاتی موفقیت آمیز بوده است و امید می رود که حدود هزار تا یکهزار و دوست کتاب قابل چاپ، با ضوابط و معیارهای معقول داشته باشیم. با توجه به این که چاپخانههای دانشگاهی علی العجاله در اختیار مرکز نشر است، در حال حاضر حدود سی کتاب در دست چاپ است، کتب دیگری نیز مشمول رسیدگی و ویرایش قرار گرفته، که به زودی آماده می شود. این کتب، بخصوص در قسمتهای فنی مهندسی و پزشکی به سه دسته تقسیم می شود:

- ۱- کتب عمومی که مشترك بین رشتهها است و با تیراژی حدود سه تا چهار هزار جلد چاپ خواهد شد.
  - ۲- کتب تخصصی (مورد استفاده در سالهای آخر لیسانس یا دوره های تخصصی فوق لیسانس و...) با تیراژ متوسط تا ۱۵۰۰ جلد.
  - ۳- کتب با تیراژ محدود (قریب پانصد نسخه).
- پس از آن افراد حاضر در گردهمایی، نخست به بررسی مشکلات اساسی استادان، نمایندگان مرکز نشر در دانشگاهها، و گروههای تخصصی پرداختند و در خلال دو روز بحث و اظهار نظر و تعاطی افکار راه حلهایی نیز ارائه دادند و بطور کلی مقرر گردید که:

- ۱- رسیدگی به مسائل کمی و کیفی کار اعضای هیئت علمی دانشگاهها در صلاحیت گروههای تخصصی مرکز نشر است و نمایندگان مرکز در حوزه های دانشگاهی وصول و ایصال به موقع گزارشهای مزبور را تسهیل خواهند کرد.
- ۲- کلیه مکاتبات با استادان، از طریق جهادهای دانشگاهی انجام می شود و نحوه کار آنان منظمأ به اطلاع مسئولان مراکز آموزشی می رسد.
- ۳- کوشش بیشتری به عمل آید تا بین ارکان پنجگانه ستاد انقلاب فرهنگی و بخصوص مرکز نشر و بخش برنامه ریزی ارتباط بیشتری حاصل شود و کتابهای پیشنهادی تألیف، ترجمه و تصحیح، پاسخگوی نیازهای اساسی تعلیماتی و تحقیقاتی دانشگاههای اسلامی در آینده باشد.
- ۴- حقوق مؤلفان و مترجمان رعایت گردد.
- ۵- سمینارهای علمی (منطقه ای و عمومی) بیشتری تشکیل شود و مسائل تحقیقاتی و مطالعاتی در آنها به بحث گذاشته شود.
- ۶- واژه نامه های تخصصی تهیه و تنظیم و چاپ شود.
- ۷- در بودجه های دانشگاهی پیشنهاد تأمین اعتبار کافی برای تهیه کتب و نشریات لازم بشود.
- ۸- نیروهای مؤمن به انقلاب، که خوشبختانه زیادند، هر چه

بیشتر کشف و معرفی شوند و امکان بیشتری برای ارائه و ادامه خدمات به آنان داده شود.

فعالیت‌های دبیرخانه هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور

دبیرخانه هیئت امنای کتابخانه‌های عمومی کشور، که به منظور نظارت بر انجام امور کتابخانه‌های عمومی، خرید و توزیع کتاب و نشریات ادواری، احداث و تجهیز کتابخانه و راهنمایی علمی و فنی کتابداری فعالیت می‌کند، پس از انقلاب اسلامی مدتی از فعالیت‌هایش کاسته شده بود؛ اخیراً به همت وزارت فرهنگ و آموزش عالی و با مدیریت جدید (برادر سیدرضا دیباجی) مجدداً فعالیت خود را شروع کرده است، به طوری که در مدت کوتاهی توانسته است نارسایی‌های گذشته را جبران نماید. یکی از عمده‌ترین وظایف دبیرخانه هیئت امنای، انتخاب و خرید کتاب است تا ضمن تکمیل کردن گنجینه کتابخانه‌های عمومی، موجبات ترغیب و تشویق نویسندگان و ناشران را فراهم کند. انتخاب کتاب توسط هیئتی متشکل از هفت نفر از صاحب نظران انجام می‌گیرد؛ آنها با توجه به نیاز کتابخانه‌ها، کتابهای سودمند و متنهای اصیل دینی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و کتابهای مرجع را انتخاب می‌کنند. این دبیرخانه از آغاز فعالیت خود تا نیمه اول سال جاری توانسته است بیش از ۱/۶۰۰/۰۰۰ جلد کتاب و مجله خریداری کند و بین ۴۳۵ واحد کتابخانه‌های عمومی توزیع نماید. اکنون کوچکترین کتابخانه در دورافتاده‌ترین نقاط مملکت حداقل ۴۰۰۰ جلد کتاب دارد که با توجه به فعالیت دبیرخانه روز به روز بر تعداد آنها افزوده خواهد شد.

دبیرخانه هیئت امنای، بخصوص پس از انقلاب اسلامی، فعالیت‌های خود را فقط در کتابخانه‌های عمومی محدود نکرده است، بلکه توانسته است علاوه بر ارسال کتاب به اردوگاه‌های جنگ‌زدگان، نیاز کتابخانه‌های جمهوری اسلامی را در خارج از کشور نیز، به منظور اشاعه فرهنگ اسلامی، برآورد. همچنین به بیمارستانها و مدرسه‌ها و سایر ارگانهایی که درخواست کتاب کرده‌اند، با توجه به فعالیت آنها کتاب فرستاده شده است.

دبیرخانه فعالیت‌های جانبی هم دارد: از جمله این فعالیتها آن که در آبان ماه سال جاری توانسته است بیش از ۱۱۵/۰۰۰ جلد کتاب در زمینه‌های علمی، فنی، ادبی، هنری و فلسفی به زبانهای انگلیسی، آلمانی، فرانسوی و معدودی عربی را از انبار کالاهای متروکه جمع‌آوری کند تا میان کتابخانه‌های دانشگاهها

و دانشکده‌های مختلف، بخصوص در شهرستانها، توزیع نماید تا بدین وسیله تا حدودی کمبود کتاب کتابخانه‌های دانشگاهی جبران شود.

این دبیرخانه با تشکیل انجمنهای کتابخانه‌ها در شهرستانها توانسته است نسبت به رفع مشکلات کتابخانه‌های دوردست نیز از طریق تشکیل جلسات انجمن اقدام کند. همچنین به منظور تحقق اهداف راستین انقلاب، در جهت پیشبرد فرهنگ اسلامی، اماکنی را که زمانی به منظور عشرت از آن استفاده می‌شد، از جمله رستوران سابق پریوه در مهرشهر کرج، تبدیل به کتابخانه عمومی نماید. دبیرخانه سعی کرده است به منظور گسترش کتابخانه‌ها در سراسر کشور نسبت به تجهیز مکانهایی که از سوی اهالی جهت ایجاد کتابخانه در نظر گرفته می‌شود اقدام کند. با اجرای این برنامه، بعد از انقلاب، تعداد کتابخانه‌ها از ۲۸۴ واحد به ۴۳۵ واحد رسیده است.

گزارش يك مأموریت علمی

سربست انتشارات دانشکده منابع طبیعی، از تاریخ ۶۰/۵/۲۹ تا تاریخ ۶۰/۶/۲۸ در دو کنگره علمی جهانی شرکت کردند. در زیر خلاصه‌ای از گزارش مأموریت ایشان را می‌خوانید: «نشر دانش»

الف - شرکت در سیزدهمین کنگره گیاه‌شناسی جهانی (سیدنی - استرالیا). این کنگره در دانشگاه سیدنی برپا شد و در آن بیش از ۲۰۰۰ تن دانشمند گیاه‌شناس، از سراسر عالم، شرکت داشتند. از ایران نیز دو تن در آن شرکت کرده بودند. اینجانب در دو جلسه به شرح زیر سخنرانی کردم:

۱- در جلسه پنجاهمین سال انجمن چوبشناسان جهان. در این جلسه مقطعی را که با میکروسکپ الکترونی در مؤسسه I.B.B. تهران گرفته بودم عرضه داشتم که مورد توجه و بحث و نقد علمی قرار گرفت.

۲- در جلسه تاریخچه تاکرونومی یا طبقه‌بندی گیاهان. در این جلسه شرح مفصلی درباره طبقه‌بندی جنس تاغ Haloxylon، که در بیابانهای ایران و چین و شوروی می‌روید، و خواص آناتومیکی آن بیان کردم که مورد استقبال شرکت کنندگان واقع شد و عده‌ای از آنها علاقه‌مند شدند تا برای بیابانهای آمریکای شمالی، افریقا و استرالیا، بذر آن را از ایران دریافت دارند و در این باب قول مساعد به آنها داده شد، در ضمن خلاصه‌ای از مقاله اینجانب در نشریه کنگره به چاپ رسید.